สำเนาคู่ฉบับ

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง
เรื่อง เจตจำนงการบริหารงานด้วยความสุจริต

.....

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ในนโยบายด้านการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐประการหนึ่ง คือ การเสริมสร้างระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งและโยกย้ายบุคลากรภาครัฐ วางมาตรการป้องกันการแทรกแซงจากนักการเมือง และส่งเสริมให้มีการนำระบบพิทักษ์คุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ใช้มาตรการทางกฎหมาย การปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในการรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการ และความซื่อสัตย์สุจริตควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับอย่างเคร่งครัด ยกเลิกหรือแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่ไม่จำเป็น สร้างภาระแก่ประชาชนเกินควร หรือเปิดช่องโอกาสการทุจริต เช่น ระเบียบการจัดซื้อ จัดจ้าง การอนุญาต อนุมัติ และการขอรับบริการจากภาครัฐ ซึ่งมีขั้นตอนยืดยาวใช้เวลานาน ซ้ำซ้อน และเสียค่าใช้จ่ายทั้งของภาครัฐและประชาชน รวมทั้ง ปรับปรุงและจัดให้มีกฎหมายเพื่อให้ครอบคลุมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ และการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐทุกระดับโดยถือว่าเรื่องนี้เป็นวาระสำคัญเร่งด่วนแห่งชาติ

องค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ และเห็นว่าจะต้องมีการแปลงนโยบายข้างต้นของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง และเพื่อดำเนินการดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง จึงประกาศเจตจำนงการบริหารงานความสุจริต เพื่อให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูงยึดถือปฏิบัติ โดยมีองค์ประกอบดังนี้

<u>ข้อ ๑ : นโยบาย</u> องค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง ขอกำหนดนโยบายในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง โดยมีประกาศแสดง **"แสดงเจตจำนงการบริหารงานด้วยความสุจริต"** เพื่อให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง ทุกระดับ ทุกคน ได้สำนึกตระหนัก และยึดถือปฏิบัติ

<u>ข้อ ๒ : มาตรการและแนวทางการดำเนินการ</u> เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันในอันที่จะสร้างและแสดงถึงความโปร่งใส ความพร้อมรับผิด ความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน ความมีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร ความมีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน และการมีการสื่อสารภายในหน่วยงาน ได้กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๒.๑ บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามแนวนโยบายของรัฐบาล

๒.๒ ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง อำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล

๒.๓ ทำงานเป็นทีม

๒.๔ ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ๖ ประการ

(๑) หลักนิติธรรม - ยึดหลักกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของทางราชการที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๒) หลักคุณธรรม – ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

(๓) หลักความรับผิดชอบ – ตระหนักในหน้าที่ ความรับผิดชอบปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ในตำแหน่งหน้าที่ของแต่ละคน

-/ (๔) หลักความ...

(๔) หลักความคุ้มค่า – ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีความคุ้มค่า คำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับประชาชนเป็นสำคัญ

(๕) หลักความโปร่งใส – ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในการทำงานอย่างโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ตรงไปตรงมา ต้องไม่มีเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน และต้องไม่มีการทุจริตคอร์รัปชั่นเกิดขึ้น และสามารถตรวจสอบผลการดำเนินงานได้

(๖) หลักการมีส่วนร่วม – ในการทำงานให้รับฟังข้อมูล ข้อคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชน

๒.๕ ยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการ ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังนี้

(๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม

(๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ

(๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

(๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย

(๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ

(๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง

(๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้

(๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

<u>ข้อ ๓ : กลุ่มเป้าหมาย</u> ข้าราชการ พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้าง ทุกคน

<u>ข้อ ๔ : วิธีดำเนินการ</u> เพื่อขับเคลื่อนเจตจำนงการบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ให้บรรลุตามนโยบาย มาตรการและแนวทางที่กำหนด องค์การบริหารส่วนตำบลจะได้ดำเนินการ และขอกำหนดดังนี้

๔.๑ นำประกาศเจตจำนงการบริหารงานด้วยความสุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง แจ้งให้บุคลากรทุกคนรับทราบ

๔.๒ ประชาสัมพันธ์ประกาศเจตจำนงการบริหารงานด้วยความสุจริต ขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบถึงเจตจำนงของหน่วยงาน ในช่องทางต่างๆ ได้แก่ ติดบอร์ดประชาสัมพันธ์หน้าที่ทำการ อบต., ลงเว็บไซต์ของ อบต.ไพรนกยูง https://www.pnysao.go.th

ข้อ ๕ : การบังคับใช้

ให้ประกาศ “เจตจำนงการบริหารงานด้วยความสุจริต” ฉบับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายเจษฎา อินสว่าง)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง

.....พิมพ์/ทาน ...../...../.....
.....เจ้าหน้าที่ ...../...../.....
.....รองปลัด อบต. ...../...../.....
.....ปลัด อบต. ...../...../.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง

ที่ /- **วันที่** ๘ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ประกาศเจตจำนงการบริหารงานด้วยความสุจริต

เรียน พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง ทุกท่าน

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ในนโยบายด้านการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐประการหนึ่ง คือ การเสริมสร้างระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งและโยกย้ายบุคลากรภาครัฐ วางมาตรการป้องกันการแทรกแซงจากนักการเมือง และส่งเสริมให้มีการนำระบบพิทักษ์คุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ใช้มาตรการทางกฎหมาย การปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในการรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการ และความซื่อสัตย์สุจริตควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับอย่างเคร่งครัด ยกเลิกหรือแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่ไม่จำเป็น สร้างภาระแก่ประชาชนเกินควร หรือเปิดช่องโอกาสการทุจริต เช่น ระเบียบการจัดซื้อ จัดจ้าง การอนุญาต อนุมัติ และการขอรับบริการจากภาครัฐ ซึ่งมีขั้นตอนยืดยาวใช้เวลานาน ซ้ำซ้อน และเสียค่าใช้จ่ายทั้งของภาครัฐและประชาชน รวมทั้ง ปรับปรุงและจัดให้มีกฎหมายเพื่อให้ครอบคลุมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ และการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐทุกระดับโดยถือว่าเรื่องนี้เป็นวาระสำคัญเร่งด่วนแห่งชาติ

องค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ และเห็นว่าจะต้องมีการแปลงนโยบายข้างต้นของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง และเพื่อดำเนินการดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง จึงประกาศเจตจำนงการบริหารงานความสุจริต เพื่อให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง ยึดถือปฏิบัติ เพื่อขับเคลื่อนเจตจำนงการบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ให้บรรลุตามนโยบาย มาตรการและแนวทางที่กำหนด องค์การบริหารส่วนตำบลจะได้ดำเนินการ และขอกำหนดดังนี้

๑.นำประกาศเจตจำนงการบริหารงานด้วยความสุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง แจ้งให้บุคลากรทุกคนรับทราบ

๒. ประชาสัมพันธ์ประกาศเจตจำนงการบริหารงานด้วยความสุจริต ขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบถึงเจตจำนงของหน่วยงาน ในช่องทางต่างๆ ได้แก่ ติดบอร์ดประชาสัมพันธ์หน้าที่ทำการ อบต., ลงเว็บไซต์ของ อบต.ไพรนกยูง https://www.pnysao.go.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายเจษฎา อินสว่าง)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง

แนวทางการปฏิบัติแนบท้ายตามประกาศเจตจำนงการบริหารงานด้วยความสุจริต
องค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง

ด้วยปัจจุบันการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐได้ถูกกำหนดเป็นกลยุทธ์สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ซึ่งถือเป็นการยกระดับให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตในเชิงรุกที่หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศจะต้องดำเนินการ โดยมุ่งหวังให้หน่วยงานภาครัฐได้ทราบถึงข้อบกพร่องต่างๆที่สะท้อนจากเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ และนำมาปรับปรุงพัฒนาหน่วยงานให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม ปลอดจากการทุจริต ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙ เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐเข้าร่วมรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ –๒๕๖๐ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ

องค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง จึงขอประกาศแสดงเจตจำนงที่จะบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม มีความโปร่งใส ปราศจากการทุจริต และพร้อมที่จะได้รับการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามเจตจำนงทั้งต่อเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานและสาธารณชนภายนอกหน่วยงาน ดังนี้

ข้อ ๑ เจตจำนงในการบริหารงานและนำหน่วยงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานและสาธารณชนภายนอกหน่วยงาน

เพื่อเป็นการแสดงความตั้งใจหรือคำมั่นที่จะบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม มีความโปร่งใส ปราศจากการทุจริต และความพร้อมที่จะได้รับการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามเจตจำนงที่ได้แสดงไว้

ข้อ ๒ นโยบายในการพัฒนาองค์กรให้มีคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน

กำหนดนโยบายในการพัฒนาองค์กรให้มีคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูงทุกคน มุ่งมั่นพัฒนาหน่วยงานให้มีคุณธรรมและความโปร่งใสตามแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ๖ ด้าน ดังนี้

๒.๑ ด้านความโปร่งใส เป็นการเปิดเผยข้อมูล รวมถึงการดำเนินการตามภารกิจหน้าที่ด้วยความสุจริต โปร่งใส และเที่ยงธรรม ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑) มุ่งเน้นการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยยึดหลักความซื่อสัตย์ สุจริต ถูกต้อง เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ อย่างเคร่งครัด

(๒) ให้ความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานด้วยความโปร่งใส โดยยึดหลักความสุจริต เที่ยงธรรม ถูกต้อง ตรวจสอบได้ตามบทบัญญัติของกฎหมาย

(๓) ให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยยึดหลักความถูกต้อง สุจริต โปร่งใสและเที่ยงธรรม

(๔) มุ่งเน้นการบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสเที่ยงธรรม รวดเร็ว โดยยึดหลักความถูกต้อง ตามกฎหมาย

๒.๒ ด้านความพร้อมรับผิด ผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด มีความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถและมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงาน พร้อมรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

(๑) มุ่งเน้นการขับเคลื่อนหน่วยงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โดยยึดหลักสุจริต โปร่งใส และเที่ยงธรรม พร้อมรับผิดชอบ

(๒) มุ่งมั่นในการบริหารงาน/ปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเต็มใจ กระตือรือร้น มีความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพันธกิจ โดยยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบอย่างเคร่งครัด

๒.๓ ด้านความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้ผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ปฏิบัติตนตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

(๑) ยึดมั่นในการบริหารจัดการองค์กรเดี่ยวกับความปลอดจากการทุจริตเชิงนโยบาย

(๒) ยึดมั่นในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับความปลอดจากการการทุจริตในการปฏิบัติงาน ไม่รับสินบนและการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการเอื้อประโยชน์ในการปฏิบัติงานโดยมิชอบ

๒.๔ ด้านวัฒนธรรมในองค์กร ส่งเสริมให้ผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูง ปฏิบัติตนตามแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑) สร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูงไม่ทนต่อการทุจริต อับอายและเกรงกลัวต่อการทุจริต จนก่อให้เกิดวัฒนธรรมในการต่อต้านการทุจริตได้ตามหลักนิติธรรม ภาระรับผิดชอบโดยยึดหลักความถูกต้อง สุจริต โปร่งใสและเที่ยงธรรม

(๒) ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กร

(๓) มีแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน โดยให้ผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

๒.๕ ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน มีระบบการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน ยึดหลักความถูกต้อง เป็นธรรม เท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ และมีคุณธรรมในการปฏิบัติงานรวมถึงการบริหารงานภายในหน่วยงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑) มุ่งเน้นการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน/คู่มือการปฏิบัติงาน โดยยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ด้วยความสุจริต โปร่งใส และเที่ยงธรรม

(๒) มุ่งเน้นการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยยึดหลักคุณธรรม

(๓) มุ่งเน้นการบริหารงบประมาณ โดยยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ โปร่งใสตรวจสอบได้ คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

(๔) ให้ความสำคัญกับการมอบหมายงานในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ และความรับผิดชอบด้วยความเป็นธรรม เท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ

(๕) ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของพนักงาน

๒.๖ ด้านการสื่อสารภายในหน่วยงาน เพื่อถ่ายทอดนโยบายทั้ง ๕ ด้าน ดังกล่าวข้างต้น ให้ผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูงทราบและถือปฏิบัติ ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑) สื่อสารประชาสัมพันธ์ในการถ่ายทอดนโยบายทั้ง ๕ ด้าน ให้ผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไพรนกยูงเกิดความตระหนักและให้ความสำคัญถึงการปฏิบัติงานตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ โดยวิธีการ/ช่องทางการสื่อสาร เช่น หนังสือสั่งการ การปิดประกาศ ประกาศทางเว็บไซต์ เป็นต้น

(๒) ให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารสองทาง โดยการรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบาย ๕ ด้าน ดังกล่าวข้างต้น เช่น หนังสือแสดงความคิดเห็น การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมผู้บริหาร/พนักงาน เป็นต้น